

VALMIERAS KĪMUKIS

VALMIERAS STIKLA ŠKĪDRAS ROPNICAS IZDEVUMS

Iznāk kopš
1979. gada 25. oktobra

CETURTDIEN,
1990. gada 16. augustā

Nr. 31 (552)
Cena 1 kap.

ARODBIEDRĪBĀM BŪS JAUNAS TIESĪBAS

Latvijas Augstākajā Padomē tiek izskatīts likumprojekts par Latvijas Republikas arodbiedrībām. Šāds likums tiks pieņemts pirmo reizi. Šis dokuments ievērojami ietekmēs arodbiedrību turpmāko darbību. Likumprojekts publicēts laikraksta «Arods» šī gada 31. numurā.

Uz jautājumu, kas likumprojektā ir jauns, atšķirīgs un nozīmīgs, atbild Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības juridiskā biroja vadītājs JANIS ROZNIĒKS.

— Likumprojekta aplūkojamajā variantā tiek dota arodbiedrību definīcija, tādat arī to pamatuzdevumi. Te teikts, ka Latvijas arodbiedrības ir brīvprātīgas organizācijas, kas pauž, pārstāv un aizstāv savu biedru darbu un sociāli ekonomiskās tiesības un intereses saskaņā ar Likumu par Latvijas Republikas arodbiedrībām un citiem Latvijā spēkā esošiem likumiem, Latvijas arodbiedrību statūtiem, kā arī principiem un normām, kas noteiktas Vispārējā cilvēka tiesību deklarācijā un citos noteiktajās kārtībā ratificētajos starptautiskajos paktos un konvencijās.

Arodbiedrību izveidē prioritātē tiek dota arodu principam.

Viena no galvenajām un noteicošajām arodbiedrību funkcijām ir aizsargāt strādājošo tiesības un viņu likumīgās intereses, tāpēc arodbiedrībām jāpiedalās likuma izstrādē, lai tie atbilstu šim interesēm. Efektīvākā arodbiedrības biedru interešu aizstāvēšanas forma ir kolektīvais līgums. Cerams, ka līdz gada beigām būs izstrādāts arī jaunais likumprojekts par kolektīvo līgumu.

Turpmāk arodbiedrības būs tiesīgas ierosināt saukt pie atbildības (līdz pat atbrīvošanai no darba) amatpersonas, kuras neievēro darba likumdošanu, nepilda kolektīvajai līguma paredzētās saistības.

Ļoti nozīmīgas ir projektā ietvertās arodbiedrību tiesības iesniegt protestu par pārvaldes institūciju lēmumiem un citiem to aktiem, ja tie ir pretrunā ar Likumu par Latvijas Republikas arodbiedrībām, pārkāpj strādājošo darba, dzīvokļu un citas sociāli ekonomiskās tiesības un intereses. Arodbiedrības protestus izskatāms desmit dienu laikā, piedaloties attiecīgās arodbiedrības pārstāvjiem.

Arodbiedrībām ir paredzētas arī advokātūras funkcijas — tiesības pārstāvēt savus biedrus valsts iestādēs un citās organizācijās darba, atbilstīvu, veselībai nodarītā kaitējuma atlīdzības, dzīvokļu un citu sociāli ekonomisko interešu jomā (tajā skaitā izskatot individuālos un kolektīvos strīdus), kā arī celt prasību tiesā.

Strīdīgs ir jautājums par arodbiedrību reģistrāciju. Līdz šim arodbiedrību tiesības regulēja Dar-

ba likumu kodeksa 15. nodaļa — tās 229. pantā ir teikts, ka sabiedriskā organizācija nav jāreģistrē. Bet tas ir pretrunā ar arodbiedrības biedru interesēm. Veidojot tiesisku valsti, bez arodbiedrību reģistrācijas, manuprāt, neiztik — tikai tad arodbiedrībām var būt garantēta valsts aizstāvība. Likumprojektā ir arī norādē, kādos gadījumos ir tiesības atteikties arodbiedrību reģistrēt, tas ir, ja ir pārgadījumos ir tiesības atteikties arodbiedrības statūtos paredzētā darbība ir pretrunā ar spēkā esošajiem likumiem. Ar arodbiedrību reģistrāciju un uzskaiti nodarbošies īpašs Tieslietu ministrijas departaments vai pārvalde.

Likumprojektā vairs nav ietvertas tās funkcijas, ko līdz šim arodbiedrībām bija deleģējusi valsts, proti, no arodbiedrību pārziņas valsts pārzina tiek atgriezts sociālās apdrošināšanas budžets.

Arodbiedrības saglabas sabiedrisko kontroli atsevišķos jautājumos.

Ipašā likumprojekta nodaļā aplūkots jautājums par arodbiedrību ierakstīšanu un finansiāli saimniecisko darbību. Šāda darbība varetu būt viens no ceļiem, kā iegūt daļu līdzekļu bezdarbnieku palīdzību fonda izveidei.

Ir arī pants, kas paredz, ka arodbiedrības savu biedru interešu aizstāvēšanai ir tiesīgas pieteikt streikus.

Slāstījumu pierakstīja
M. MARHERTE

«Ir labi, ka man ir tāda priekšniece!»

15. augustā aušanas ceha priekšniece ASTRIDA AIZSILNIECE atzīmēja lielu dzīves jubileju. Aušanas cehā visi viņu pazīst un katrs varētu pateikt par viņu savus vārdus.

Mēs devām iespēju jubilejas reizē izteikties vairākiem ceha darbiniekiem un atbildēt uz 3 jautājumiem:

- ☉ Kas Astrīda ir ceham?
- ☉ Kas viņa ir man?
- ☉ Viņas vājība.

RUTA ZEIBOTE, ceha priekšnieka vietniece:

▼ Ceha dvesele. Ceha dēļ skatījusi smieklī, dziesmas, reizēm liņģas arī asaras. Rūpes, kas tēlīklas ceha labā, nav izmērojamas.

▼ Vislielākais atbalsts manā darbā. Drošības sajūta jebkurā brīdī, ka, ja vajadzēs, būs aizstāvība, atzinība vai arī nopelums. Domāju, ka retais rūpnīcas speciālists var savu priekšnieku tā izjust, ko nevar vārds izteikt.

▼ Gudri vīrieti.

PETERIS GRINBERGS, atslēdznieks:

▼ Priekšniece, kura bez asām pavēlēm var panākt visu to, ko iecerējusi.

▼ Ne tikai priekšniece, bet cilvēks, kurš dara visu iespējamo, lai palīdzētu smagās situācijās.

▼ Vājībām jābūt hačrai sievietei, tādēļ neentīšos atšīrēt.

VALDIS SILAJS, meistara palīgs:

▼ Laba mājasmāte kuplā saimē.

▼ Laba psiholoģe, kas spēj pārlicināt. Spēj pierunāt pat piemēkli nokāpt no podesta.

▼ Palīdz visiem, neatsaka nevienam.

GALINA KOTEĻNIKOVA, maģas priekšniece:

▼ Es nevaru iedomāties mūsu cehu bez mūsu Astrīdas. Manuprāt, mums visiem ir ļoti paveicies, ka ir iespēja kopā strādāt. Bet ko viņa darījis ceham un strādniekiem — tas visiem ir redzams.

▼ Astrīda ir cilvēks ar plašu dveseli. Es, un mēs visi, visgrūtākajās savas dzīves minūtes vienmēr ejam pie viņas. Un nebija neviena gadījuma, kad viņa, neaugoties uz lielo aizņemību, atteiktu padomu vai palīdzību. Lai dievs dod viņai veselību!

▼ Ir viņai viena vājība, viņa grib visu zināt, bet tikai patiesību. Viņa necieš melus, ļoti apvainojas par nepatiesību. Mēs visi to zinām un tāpēc viņai vienmēr atzīstamies visu.

▼ Zinošs cilvēks, reizēm atbalsta punkts, dažādus jautājumus risinot.

▼ Raksturot varu galvenohāt pozitīvi, kaut gan piemīt arī pa greipam. Negatīvais un vājības — lai paliek pašas zināt. Šoreiz nebūs solīdi par to kļā runāt.

DZINTRA SPREDZE, instruktore:

▼ Lielas ģimenes gādīga māmiņa.

▼ Respektējama priekšniece.

▼ Garšo kūcinās.

MĀRIE JUSKOVA, brigadieris:

▼ Barometrs.

▼ Skolotāja.

▼ Labas smaržas.

GUNTA GAVARE, šķeterētāja:

▼ Nekļūdos, ja teikšu, ka daudzi cilvēki, kuru darba velti nav mūsu rūpnīca, izdzirdot Astrīdas Aizsilnieces vārdus, uzreiz var pateikt, ka viņa ir no VSSR. Mūsu ceham viņa ir viss — kā māte, kas nemitīgi un nesavtīgi rūpējas par saviem bērniem, ir ar tiem kopā darbā, atpūtā, priekos un bedās.

▼ Dzīvī ir brīži, kad liekas, ka viss drūp, kad māc šaubas par nokotni un pat nolaižas rokās. Tad nemanāmi kļāt ir Astrīdu un it kā nopem daļu no nastas un kļūst vieglāk. Zinu, ka varu griezties pie viņas jebkurā diennaktis stunda — palīdzība nāks, ja vien tas būs iespējams.

▼ Ir labi, ka man ir tāda priekšniece!

▼ Vājības? Vājības nezīnu Zīnu, viņa ļoti mil gāmatas, saciņu puķu dāru, teātri un ceļojumus.

KARLS ADATA, ceha priekšnieka vietniece:

▼ Trīcejs un amotizators, vīlēcis un piespiedējs, vadīkls un atdure, azbestis un samts.

▼ Siecišķības etalons.

▼ Pret jaunu ar labu TAMARA SKRINA, šķeterētāja:

▼ Strādāju šeit jau 22 gadus.

Un tā — pirmās mūžs, pirmās darbs, pirmās cehs un koka priekšniece arī — nemanīgi pirmā

Sis divainais mūžs...

HRONIKA • HRONIKA • HRONIKA

Aizvadītajā nedēļā rūpnīca apmeklēja vēl viena poļu bērnu grupu — šoreiz no Poznaņas. Ekskursija pa rūpnīcu viņus pavadīja kadru sagatavošanas vecākā inženiere Ļubova Gavrilova.

Ciemiņi iepazīs ar vairākiem cehiem, ieturēja launagu 4. ceha kafējnīcā «Saiva».

16. augustā uz Itāliju, lai piedalītos starptautiskajā festivalā, devās Tautas deju ansamblis «Gauja». Delegācijas sastāvā ir arī mūsu rūpnīcas šķeterētāja Vija Toča — ilggadēja «Gaujas» dalībniece.

Par pašizlīdzīgu darbu un sakarā ar pensijas vecuma sasniegšanu 2. ceha garderobes apkopēja Nina Konopelko apbalvota ar Goda rakstu un naudas prēmiju.

Pamatojoties uz līgumu starp Vangažu 25. arovdzīsskolu un mūsu uzņēmumu, no 25. jūlija līdz 29. septembrim mūsu rūpnīcā rāzo-

šanas praksē atrodas šīs skolas audzēkņi Jurijs Pahomovs — 7. cehā par 3. kategorijas remontatslēdznieku un Viktors Baskakovs — 17. cehā par 3. kategorijas atslēdznieku.

Par ražošanas prakses vadītājiem norīkoti 7. ceha mehāniķis A. Gudkovs un 17. ceha atslēdznieks V. Petrovs.

Pamatojoties uz Nolikumu par starpechu darba saecensību, 4., 6., 5. ceha, tehnišķās kontroles daļas un 7. ceha darbiniekiem par jūnijū izmaksāta prēmija 865 rubļi no materiālās stimulešanas fonda.

Par ilggadēju un nevainojamu darbu ar Goda rakstu un naudas prēmiju apbalvota 4. ceha šķeterētāja Tatjana Pelaka.

No Valmieras aizbraukusi poļu skolēnu grupa, kas bija ieradusies no Lodzas saskaņā ar mūsu rūpnīcas un Lodzas tehnisko izstrādājumu uzņēmuma vienošanos. Poļu

bērni un viņu pavadoņi iepazīs ar rūpnīcu, Valmieru, citām Vidzemes pilsētām, apmeklēja rūpnīcas sporta bāzi Baiļos, atpūtās atpūtas bāzē Augstrozē.

Ciemiņi devās arī uz Rīgu, Jūrmalu, Kurzemi. Nedēļas nogalē viņi devās atceļā uz Lodzu.

Par apzinīgu darbu un sakarā ar dzīves jubileju 7. ceha aparātu strādāniece Ona Vaidotas apbalvota ar Goda rakstu un naudas prēmiju.

4. ceha audēja Valentina Supe sekmīgi piedalās starptautiskajās saecensības planierismā. Viena no lidojumiem standartklase valmieriete iecīnīja uzvaru. Saecensības Cesu aerodromā turpināsies līdz 23. augustam.

17. ceha remontatslēdznieks Jānis Mellis apbalvots ar Goda rakstu un naudas prēmiju par ilggadēju un apzinīgu darbu un sakarā ar 50. dzimšanas dienu.

SILVIJA OZOLA, audēja:
▼ Astrīda ir ceha labais gariņš. Grūti iedomāties cehu bez Astrīdas vai Astrīdu bez ceha.

▼ Lielākā daļa strādnieku savas dzīves sarežģījumu brīžos ir izjūši Astrīdas nesavtīgo palīdzību. Ari mana ģimene.

▼ Smagi pārdzīvo, ja nenovērtē labi domāto.

VILIS SEŅKĀNS, meistara palīgs:

▼ Tikpat labi varētu jautāt: «Kas ir cehs priekš Astrīdas?» Manuprāt, tie ir divi lielumi, kas viens bez otra nepastāv.

Mēs taču visi esam izauguši spēkā, garā, prātā, pārliecībā, pašcieņā — milot, nicinot, nolādot — un tomēr — izauguši cauri dzīvei, cauri darbam, cauri ceham —

Cītūr mēs būtu citādi.

Šeit tikai cādi, kādi esam, un tikai tie, kas esam.

▼ Oskars Valdis raksta: «Ja māksliniekam nokrīt ota, tikai karalis ir spējīgs noliekties un to pacelt».

▼ Sievietes skaitstākā vājība — būt sievietei.

NOVELAM ASTRĪDAI LJELU IZTURĪBU, VESELĪBU, NAKOTNI!...

Foto no arhīva

DIVAS NEDĒĻAS POLIJĀ

Dienasgramatas fragmenti

● Nometne «Grotņiki»

(1. turpinājums)

15.07.90.

No rīta agri mēs piecēlāmies, paēdām brokastis un braucām uz Varšavu. Aizbraucām pēc gida un sākām ekskursiju. Vispirms aizbraucām uz Sopena parku. Gids mums arī pastāstīja par Sopena pieminekli. Sopena parkā katru svētdienu pl. 11.00 dzirdama Sopena mūzika. Łazienku parkā bija arī karaja pils. Tajā pili bija daudz skulptūras. Tur bija daudz skaistas istabas, protams, skaitīti iekārtotas. Pils otrajā stāvā bija

karaja darba istaba un gulamistaba. Un vēl, protams, daudz dažādas istabas. Pēc tam pie autobusa paēdām pusdienas un tad turpinājām ceļu.

Mazliet vēlāk iegājām kādā baznīcā. Šajā baznīcā mēs klausījāmies ērģeles. Kad iznācām no baznīcas, aizgājām uz pili vecajā Varšavā. Kad iznācām no pils, vecajā tirgus laukumā notika džeza koncerts...

Staigājām pa vecajām pilsdrūpām. Tur bija uzstādīts piemineklis mazajiem dzimtenes aizstāvjiem. Skulptūrā bija attēlots kāds mazs zēns ar šauteni rokā. Viņam mugura bija pieaugušo cilvēku karavīra formas apģērbs. Apmeklējām vēl vienu bijušo pili, to apskatījām tikai no ārpusē. Tur pie sienām bija daudz krūšuteli. Pie šīs pils drūpām bija ļoti skaists dārzs...

Aizbraucām uz Zinātnes un kultūras pili. Tur mēs braucām ar ātrgaitas liftu. Mēs uzbraucām 30. stāvā. No augšas Varšava ir ļoti skaista...

Ar to arī mūsu ekskursija pa Varšavu bija beigusies. Autobusa gandrīz visi guleja. Kad atbraucām, diskotēka jau bija sākusies un arī mēs gājām dejot.

LINDA un DIANA

16.07.90.

Kā parasti, mēs piecēlāmies pusastopos. Deviņos paēdām brokastis. Pēc brokastīm sākās saušanas

saucenības. Saucenības piedalījās daudz zēnu un meiteņu. Par labu saūšanu vārēja dabūt medaļas. Pēc tam mums pateica, ka brauks pārbauda un mēs skrejām kartot istabīgu.

Pēc pusdienām braucām uz Łodzu. Vispirms mūs aizveda uz rūpnicu. Rūpnicu sauc «Arteks». Rūpnica ražo dažādas detaļas stieļiem. Vēl rūpnica ražo parketu. Tas bija labāks nekā citas rūpnīcas ražotais.

Kad apskatījām rūpnicu, mums izdāļēja naudu un mēs aizbraucām uz universālveikalu. Tur cenas bija ļoti augstas. Norīnātāja laikā atnācām atpakaļ uz autobusu un braucām uz nometni. Pēc vakariņām notika atvadu diskotēka no čehiem, kuri no rīta brauca prom. Visi čehu bērni bija noskumusi un dažiem bija pat asaras acis. Visi bija bedīgi, tapec, ka čehu ar poļiem šajā nometnē kopā bija jau trīs gadus.

INGA un GUNDEGA

17.07.90.

No rīta mēs celāmies pl. 7.00, jo čehu bērni brauca prom no nometnes. Mēs viņiem sagādājām parstiegunu un nodziedājām divas dziesmas.

Pēc tam paēdām brokastis un braucām uz Łodzu iepirkties. Mēs bijām lielos un mazos veikalos. Pa veikaljiem mēs staigājām divas stundas. Tad braucām uz nometni paēst.

Pēc pusdienām mēs braucām uz Łodzas zooloģisko dārzu. Tur mēs redzējām dažādus zvērus: vilkus, lapsas, lačus, pērtiņus, zirafes un citus.

Pēc launaga spēlējām futbolu ar poļu zēniem. Spēle bija ļoti interesanta. Pēc spēles visi nācām uz savu nometni. Vēlāk sāka stipri līt lietus, paēdām vakariņas un gājām skatīties videofilmu «Policijas akadēmija 3».

EDIJS un ĢIRTS

18.07.90.

Piecēlāmies agri — pl. 6.30, lai brauktu uz Varšavu. Varšava ie braucām pl. 10.30, apskatījām vairākus muzejus un vecepilsētu. Vispirms aizgājām uz tehnikas muzeju, kurš bija netālu no Kultūras un zinātnes pils. Tur mums bija paredzēti stāstīt par mūzikas instrumentiem, bet tā kā mums visiem gribējās ēst pusdienas, tad stāstījums bija jāatliek.

Kad paēdām pusdienas, sāka līt lietus, un staigāšana pa vecepilsētu un muzejiem nevarēja notikt. Au-

tobusa visi nolēma divas stundas staigāt pa veikaljiem.

Pl. 17.00 izbraucām no Varšavas un bijām nometnē uz vakariņām. Pēc vakariņām sākās diskotēka, kas gāja līdz pl. 24.00.

LINDA un LITA

19.07.90.

No rīta piecēlāmies astopos, gājām uz brokastīm. Bija paredzēts braukt uz Łodzu. Braucienis tika atcelts uz pēcpusdienu, jo lija lietus. Pēc brokastīm vārēja skatīties video vai iet uz istabīgu. Vēlāk istabīgu iemāca vadītāja un tēca, ka

pa televizoru rādīs filmu. Daļa mēģināja no mūsu istabības aizgāt. Kad filma beidzās, poļu bērniem notika konkurss...

Pēc pusdienām braucām uz Łodzu. Pa ceļam zēni dziedāja. Iebraucām Łodzā un devāmies uz tekstilrūpniecības muzeju. Tur mēs redzējām dažādu gadsimtu stelles un audumus. Kad iznācām no muzeja, vadītāja atļāva mums iet pa veikaljiem divas stundas.

Atgriezāmies nometnē tieši uz vakariņām.

Pēc tam sākās diskotēka...
GITA un AIRITA
(Turpinājums sekos)

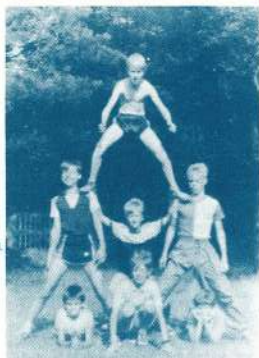

● Varšava. Karaja vasaras rezidence Łazienku parkā.

● Varšavas ratslaukums.

GINTA TREZIŅA foto

● Mūsu zēni nometnē «Grotņiki».

Līdzjūtības

Izsakām dziļu līdzjūtību Livijai Adlerai sakarā ar dēla traģisko nāvi. Laikraksta «Valmieras Ķimķis» redakcija

Kad sāpes ieelpo katra smilga un baltie bērzi asaro kapsētas kalnā, lielo skumju brīdī esam kopā ar Liviju Adleru, dēlu parāgi smilšu kalniņā pavadot.

Rūpnicas administrācija un arod biedrību organizācija

Izsakām dziļu līdzjūtību Livijai Adlerai viņas lielajās bēdās — dēla traģisko nāvi.

Darbabiedri

Izsakām dziļu līdzjūtību Ansim Stelcam, brāli pedējā gaita pavadot.

2. ceha atslēdznieki

HRONIKA

Par teicamiem panākumiem darbā un labiem sportiskiem sasniegumiem rūpniecības 1990. gada spartakiādē, ar direktora pavēli, pamatojoties uz nolikumu, prēmēti Ivars Dancis, Ints Brencis, Ivars Renģis, Ervins Gertners, Uldis Zālītis (visi no 17. ceha), Sarmīte Cope, Ineta Ogste, Arnis Apinis (visi no 2. ceha V maīpas), Geneveva Kukure un Inta Neļķe (4. ceha I maīpa).

Otrdien notikušajā kārtējā operatīvajā sanāksmē piedalījās arī rajona sanitāri epidemioloģiskās stacijas sanitārais ārsts Jānis Bertulis. Viņš iepazīstināja rūpniecības vadošos speciālistus, daļu un cehu

HRONIKA

priekšniekus ar iedzīvotāju veselības aizsardzības jaunās koncepcijas projektu, atbildēja uz daudziem jautājumiem.

Sāja sakarā čehu un daļu priekšniekiem jāsatāda strādājošo saraksts pa profesijām, norādot kaitīguma pakāpi.

Sonedēļ Valmierā uzturas Somijas pilsētas Il pilsētas pašpārvaldes delegācija, kas iepazīstas ar mūsu pilsētu, pēta iespējamās sadarbības iespējas un virzienus. Paredzams, ka šodien viesi no Somijas apmeklēs mūsu rūpnicu, iepazīsies ar to, tiksies ar uzņēmuma vadītājiem.

No Forda principiem

— No produkta mums izmaksā algu, bet nevis darbadevējs, tapec jau organizē ražošanu tā, lai produkts būtu spējīgs maksāt strādniekam pamatalgu.

— Neorganizētā darbā strādnieks vairāk laika patērē instrumentu un materiāla iegādei nekā pašam darbam.

— Forda rūpnīcās nav izplatīts roku darbs, tādēļ neviens materiāls netiek apstrādāts ar rokām.

— Pat parastajā darbā ir jāseko pamatprincipam: «Visu var izdarīt vēl labāk kā līdz šim.»

(Izraksts no nozares propagandas laboratorijas materiāla.)

Redaktora v. i. L. DREIMANE